

NEIGALIŲJŲ REIKALŲ TARYBOS PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

2014 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Neigaliųjų reikalų taryba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Taryba) yra kolegiali institucija, sudaroma visuomeniniais pagrindais lygiateisės partnerystės pagrindu iš valstybės institucijų ir neigaliųjų asociacijų atstovų ir jos veikla grindžiama kolegialumo, demokratijos, teisėtumo ir viešumo principais.

Tarybą sudaro 14 narių, 7 atstovus deleguoja neigaliųjų asociacijos (Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjunga, Lietuvos kurčiujų draugija, Lietuvos neigaliųjų draugija, Lietuvos žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“, Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija ir Lietuvos parolimpinis komitetas), 7 atstovus deleguoja valstybės institucijos (Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Aplinkos ministerija, Susisiekimo ministerija, Vidaus reikalų ministerija ir Ūkio ministerija).

Tarybos sudėtis:

Nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2014 m. liepos 15 d. Taryba dirbo tokios sudėties:

1. socialinės apsaugos ir darbo viceministras (Tarybos pirmininkas)	Algirdas Šešelgis
2. Lietuvos žmonių su negalia sąjungos prezidentė (Tarybos pirmininko pavaduotoja)	Rasa Kavaliauskaitė
3. vidaus reikalų viceministras	Algimantas Juocevičius
4. susisiekimo viceministras	Vladislav Kondratovič
5. sveikatos apsaugos viceministre	Jadvyga Zinkevičiūtė
6. aplinkos viceministre	Daiva Matonienė
7. ūkio viceministras	Kęstutis Trečiokas
8. švietimo ir mokslo viceministre	Edita Tamošiūnaitė
9. Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos pirmininkas	Sigitas Armonas
10. Lietuvos kurčiujų draugijos prezidentė	Roma Klečkovskaja
11. Lietuvos neigaliųjų draugijos pirmininkas	Zigmantas Jančauskis
12. Lietuvos parolimpinio komiteto prezidentas	Vytautas Kvietkauskas
13. Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ vadovė	Dana Migaliova
14. Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos vadovas	Vaidotas Nikžentaitis

Po Lietuvos Respublikos Prezidento patvirtinto dekreto Nr. 1K-4 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės sudėties“ nuo 2014 m. liepos 16 d. iki 2014 m. rugsėjo 10 d. Taryba veikė būdama tokios sudėties:

1. socialinės apsaugos ir darbo viceministras (Tarybos pirmininkas)	Algirdas Šešelgis
2. Lietuvos žmonių su negalia sąjungos prezidentė (Tarybos pirmininko pavaduotoja)	Rasa Kavaliauskaitė
3. susisiekimo viceministras	Vladislav Kondratovič
4. sveikatos apsaugos viceministre	Jadvyga Zinkevičiūtė
5. aplinkos viceministre	Daiva Matonienė
6. švietimo ir mokslo viceministre	Edita Tamošiūnaitė
7. Lietuvos aklujų ir silpnaregių sąjungos pirmininkas	Sigitas Armonas
8. Lietuvos kurčiujų draugijos prezidentė	Roma Klečkovskaja
9. Lietuvos neigaliųjų draugijos pirmininkas	Zigmantas Jančauskis
10. Lietuvos parolimpinio komiteto prezidentas	Vytautas Kvietkauskas

11. Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ Dana Migaliova vadovė
 12. Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos vadovas Vaidotas Nikžentaitis

Nuo 2014 m. rugsėjo 11 d. Taryboje neliko švietimo ir mokslo viceministrės Editos Tamošiūnaitės, 2014 m. spalio 22 d. – susisiekimo viceministro Vladislav Kondratovič.

Šiuo metu, gavus ministeriją bei Lietuvos kurčiuju draugijos siūlymus dėl atstovų į Neigaliųj reikalų tarybą, rengiamas LR Vyriausybės nutarimo projektas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1426 „Dėl Neigaliųj reikalų tarybos prie socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sudėties ir nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“, kuriuo bus pakeista Tarybos sudėtis.

Tarybos uždavinys – nagrinėti svarbiausius neigaliųj socialinės integracijos klausimus ir padėti socialinės apsaugos ir darbo ministriui ir už kitas sritis atsakingiems ministrambs įgyvendinti neigaliųj reikmes atitinkančią neigaliųj socialinės integracijos politiką.

Pagrindinė Tarybos darbo forma yra posėdžiai. 2014 m. įvyko 5 Tarybos posėdžiai (2 iš jų išvažiuojamieji posėdžiai Susisiekimo ir Švietimo ir mokslo ministerijose).

Taryba 2013 m. gruodžio 13 d. protokolo Nr. 2 patvirtino Tarybos 2014 m. darbo planą bei Tarybos narių veiklą susiskirstė pagal kuruojamas sritis:

1. Aplinkos prieinamumas (transporto ir informacinės aplinkos)	Rasa Kavaliauskaitė, Vladislav Kondratovič
2. Sveikatos apsauga	Jadvyga Zinkevičiūtė, Vaidotas Nikžentaitis
3. Socialinė apsauga ir sportas	Roma Kleckovskaja
4. Aplinkos prieinamumas (viešosios)	Algirdas Šešelgis, Zigmantas Jančauskis
5. Švietimas ir ugdymas	Dana Migaliova, Vytautas Kvietkauskas
6. Užimtumas	Daiva Matonienė, Zigmantas Jančauskis
7. Bendradarbiavimas su savivaldybėmis	Edita Tamošiūnaitė, Sigitas Armonas
	Kęstutis Trečiokas, Zigmantas Jančauskis
	Vaidotas Nikžentaitis
	Algimantas Juocevičius, Dana Migaliova

Tarybos posėdžiuose svarstyti šie klausimai:

1. Dėl viešojo transporto prieinamumo neigaliiesiems ir Europos keleivių pervežimo viešuoju transportu reglamento perkėlimo.
2. Dėl informacinės aplinkos prieinamumo neigaliiesiems.
3. Valstybės švietimo strategija 2013-2022.
4. ESF 2007-2013 metais vykdytų nacionalinių projektų, skirtų gerinti švietimo prieinamumą turintiems specialiųj ugdomosi poreikiu (ir neigaliems) mokiniams, rezultatai.
5. Neigaliųj perėjimas iš švietimo į darbo rinką.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-2016 metų programos įgyvendinimo prioritetinės priemonės (106): „Veiksmų plano, numatančio inkliuzinio ugdomo prieinamumo didinimą, kokybišką kompleksinės švietimo pagalbos SUP turintiems vaikams ir jų šeimoms teikimą iškritusiu ar anksti palikusiu mokyklą įtrauktiems didinimą, gestų kalbos vartojimo plėtrą ir kita“ ir ESF 2014-2020 finansavimo perspektyvos.
7. Dėl Neigalių asmenų automobilių statymo kortelės naudojimo ir išdavimo tvarkos.
8. Dėl neigalių vaikų priežiūros vasaros, moksleivių atostogų metu.
9. Dėl siūlymų reorganizuoti gestų kalbos vertėjų centrus.
10. Dėl Neigaliųj reikalų tarybos darbo 2014 m. I ketvirčio rezultatų aptarimo ir Tarybos darbų 2014 m. II ketvirtyste.

11. Dėl neįgaliųjų nevyriausybinių ir valstybės įstaigų bendradarbiavimo formų ir perspektivų.
12. Dėl euro įvedimo Lietuvoje ir neįgaliųjų aktualijų klausimų.
13. Dėl valstybės biudžeto lėšų neįgaliųjų socialinei integracijai 2015 metais.
14. Dėl Europos Sąjungos struktūrinės paramos neįgaliųjų integracijai.
15. Dėl valstybės pagalbos neįgaliųjų nuosavam verslui pradėti.

Taryba nutarė:

1. Susisiekimo ministerija įsipareigojo savivaldybių judumo planus derinti su Neįgaliųjų reikalų taryba, planų derinimo kontrolę pavesti Neįgaliųjų reikalų tarybos pirmininko pavaduotojai Rasai Kavaliauskaitei.
2. Siūlyti Susisiekimo ministerijai, kad per bendrus teminius projektus būtų sprendžiami neigaliųjų specialieji poreikiai informacijos prieinamumui ir į darbo grupes būtų įtraukti Tarybos ar Neįgaliųjų reikalų departamento atstovai.
3. Siūlyti Švietimo ir mokslo ministerijai įsteigtį Specialaus ugdymo skyrių bei pateikti informaciją dėl konkrečių planų ir priemonių vaikų poilsiu.
4. Siūlyti nekeisti asmenų, turinčių teisę gauti neįgaliųjų asmenų automobilių statymo kortelę, sarašo, kuris yra reglamentuotas kortelių išdavimo tvarkoje ir šio klausimo Tarybos posėdžiuose daugiau nesvarstyti.
5. Įpareigoti Neįgaliųjų reikalų departamento kreiptis į Švietimo ir mokslo ministeriją dėl poreikio neigaliųjų vaikų priežiūrai vasaros atostogų ir kitų moksleivių atostogų metu ir neigaliųjų vaikų popamokiniams užimtumui bei šią informaciją pateikti sekančiam Tarybos posėdžiui.
6. Nepritarti Viešojo valdymo tobulinimo komisijos siūlymui sujungti apskričių gestų kalbos vertėjų centrus į vieną juridinį vienetą apskričių gestų kalbos vertėjų centrus.
7. Iš esmės pritarti bendradarbiavimo su nevyriausybinėmis neigaliųjų organizacijomis 2014 – 2015 metų veiksmų plano įgyvendinimo priemonių projektui ir jį papildžius neigaliųjų organizacijų siūlomomis priemonėmis apsvarstyti bei patvirtinti sekančiam Tarybos posėdyje.
8. Kreiptis į Finansų ministeriją ir Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl papildomų lėšų skyrimo Neigaliųjų socialinės integracijos programoms vykdyti.
9. Apsvarstyti neigaliųjų užimtumo didinimo klausimus, naujų darbo vietų kūrimą. Susitikimą pavesti kuruoti Tarybos pirmininko pavaduotojai.

Tarybos veiklos rezultatai:

Švietimo srityje. Įgyvendant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-2016 metų programą 2014 m. rugsėjo 5 d. švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-808 patvirtintas Bendrojo ugdymo mokyklų, vykdančių pradinio ir pagrindinio ugdymo programas, stiprinimo ir inkliuzinio ugdymo plėtros 2014–2016 metų veiksmų planas. Veiksmų planas yra susitarimas dėl bendrų veiksmų, gerinant pradinio, pagrindinio ugdymo kokybę, plėtojant inkliuzinio ugdymo prieinamumą, mažinant ankstyvajį pasitraukimą iš švietimo sistemos, sudarant sąlygas vartoti gestų kalbą, kompleksiškai teikiant švietimo pagalbą mokykloms, vaikams ir jų šeimoms, kuriant mokyklas-daugiafunkcinius centrus, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupes bendrojo ugdymo mokyklose, užtikrinant saugųtoliau kaip 3 kilometrai nuo artimiausios mokyklos kaime gyvenančių vaikų ir specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų, nepajėgiančių savarankiškai atvykti į mokyklą, vežiojimą ir tam kryptingai skiriant finansinius, materialinius ir intelektinius ištaklius.

Įgyvendant veiksmų plano priemones, 2015 m. bus sukurti ir išbandyti, įvairios mokymosi pagalbos teikimo mokiniams, turintiems mokymosi sunkumą, modeliai, mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių dėl negaliųjų, sutrikimų, mokymosi sunkumų, bus plėtojama ugdymosi ir švietimo pagalba, bus remiamos specialiųjų klasių, kuriose įgyvendinamos pradinio ugdymo individualizuotos, pagrindinio ugdymo individualizuotos ar socialinių įgūdžių ugdymo programos ir kt.

Švietimo ir mokslo ministerija organizavo neformaliojo vaikų švietimo projektų rėmimo konkursą, projektams finansuoti buvo skirta 200 tūkst. Lt biudžeto lėšų. Šiais metais viešųjų pirkimų konkursų būdu finansuoti 9 stacionarių stovyklų organizatoriai, jie vykdys programas 12 stacionarių stovyklų, dalyvaus 4374 vaikai. Edukacinių programų, organizuojamų pagal atskiras neformaliojo vaikų švietimo kryptis: muzikos, dailės, sporto, gamtinio ugdymo, techninės kūrybos ir t.t, vaikams su negalia įgyvendinimas finansuojamas Europos socialinio fondo lėšomis. Visa informacija skelbiama tinklapyje www.tapk.lt.

Neįgaliųjų reikalų departamentas organizavo neįgaliųjų asociacijų veiklos rėmimo projektų konkursą, buvo finansuota 12 organizacijų, vykdysiančių neįgaliųjų vaikų ir jų šeimų vasaros stovyklas. Šiose stovyklose dalyvaus 250 vaikų, iš jų 169 vaikai su negalia.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija finansuoja 171 vaikų dienos centrą, 102 iš jų organizuos vasaros poilsio stovyklas. Planuojama užimti 2077 vaikus iš socialinės rizikos šeimų, numatoma skirti 293,33 tūkst. Lt.

Susiseikimo srityje. Susiseikimo ministerija rengia „Darnaus judumo mieste planą“ - teritorinio strateginio planavimo dokumentą, rengiamą patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų ir savivaldybės strateginių planų pagrindu, siekiant atlikti visapusišką transporto ir žmonių judumo analizę mieste, užtikrinti darnią ateities transporto ir judumo scenarijų kūrimą akcentuojant geresnę gyvenimo kokybę miestuose ir jų prieigose ir susisekimą visomis transporto priemonėmis. Šiame dokumente numatoma įtvirtinti, kad rengiant Darnaus judumo miesto planą vienas iš pagrindinių vertintinų aspektų būtų universalus dizainas ir žmonių specialiųjų poreikių įvertinimas ir jų įtraukimas į projektavimo procesą.

Socialinės apsaugos srityje. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimas dėl gestų kalbos vertėjų centrų jungimo nepriimtas.

2015 metų biudžete neįgaliųjų socialinės integracijos programai skirti 2,6 milijonai litų daugiau nei 2014 metais.

JT Neįgaliųjų teisių komitetas. Taryba 2013 metais atrinko 3 kandidatus į Jungtinių Tautų (JT) neįgaliųjų teisių komitetą, iš kurių Socialinės apsaugos ir darbo ministerija tinkamiausiu atstovauti komitetui ir prisdėti prie tarptautinių įsipareigojimų formulavimo neįgaliųjų srityje pripažino socialinių mokslų daktarą, Vytauto Didžiojo universiteto Socialinio darbo katedros profesorių, Socialinių mokslų fakulteto dekaną Joną Ruškų.

2014 m. birželio 10 d. Niujorke vykusiuose rinkimuose į JT neįgaliųjų teisių komiteto narius Lietuvos kandidatas Jonas Ruškus jau pirmajame ture nurungė gausų būrį kandidatų iš didesnių valstybių ir tapo vienu iš 9 Komiteto narių, renkamų 2015-2018 m. kadencijai. Lietuva pirmą kartą šalies istorijoje turės savo atstovą šiame komitete.

Bendardarbiavimas. Šių metų lapkričio 10 d. bei gruodžio 18 d. Socialinės apsaugos ir darbo ministrė A.Pabedinskienė susitiko su neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų atstovais. Buvo kalbėta neįgaliesiems aktualiaisiais klausimais, aptarti artimiausiai veiksmai problemoms spręsti.

Organizuoti 5 regioniniai forumai, kurių metu vietas neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų, savivaldybių bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Neįgaliųjų reikalų departamento, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos atstovai aptarė neįgaliesiems aktualius klausimus.

Vyksta reguliarūs neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų bei Neįgaliųjų reikalų departamento vadovų susitikimai, kurių metu diskutuojama aktualiaisiais neigaliųjų integracijos klausimais, nevyriausybinių organizacijų vaidmuo šiame procese ir kitais klausimais.

Neigaliųjų reikalų departamentas derina su neigaliųjų asociacijų atstovais Neigaliųjų reikalų taryboje įstatymų ir kitų teisės aktų, įtakojančių neigaliųjų visuomeninius santykius, projektus, atsiklausia neigaliųjų nuomonės kitais neigaliųjų problemų sprendimų atvejais.

Apie Neįgaliųjų reikalų tarybos posėdžiuose svarstytus klausimus ir priimtus sprendimus pateikiama informacija Neįgaliųjų reikalų departamento interneto svetainėje www.ndt.lt.

Tarybos pirmininkas

Algirdas Šešelgis